

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۱۶

شماره: ۱۷۳۹۱۱

بلجایی
پوست: ندارد
جیب: جیب
جیب: جیب

جمهوری اسلامی ایران
قوه قضائیه
سازمان بازرسی کل کشور

معاونت نظارت و بازرسی امور اقتصادی
بازرسی امور نیرو و ارتباطات

بنام

جناب آقای محمد زاده

مدیر کل محترم دفتر بازرسی و مدیریت عملکرد وزارت نیرو

سلام علیکم

باسم
بسم الله الرحمن الرحیم
در سر پرستی محترم
و در سطح یک خدمت
در رتبه کشور
شماره ۵۱۷۱

احتراماً، به استحضار می‌رساند مطابق با قانون دیوان عدالت اداری با آخرین اصلاحات و الحاقات بعدی آن، نه تنها ظرفیت‌های قانونی گسترده‌ای در رسیدگی به شکایات و اعتراضات اشخاص حقیقی و حقوقی از اقدامات و تصمیمات دستگاه‌های اجرایی در حدود وظایف و اختیارات دیوان عدالت اداری پیش بینی شده بلکه تکالیف و الزاماتی نیز بر عهده دستگاه‌های اجرایی ذی ربط در رابطه با اموری همچون پاسخگویی به ارباب رجوع، رسیدگی به شکایات، چگونگی اجرای آرای دیوان و نیز تبعیت از مفاد آرای دیوان در اتخاذ تصمیمات و اقدامات آتی، نهاده شده است که این دو مهم در دو مبحث به شرح بندهای ذیل اعلام می‌شود:

الف- اهم ظرفیت‌های قانونی دیوان عدالت اداری در رسیدگی به شکایات و اعتراضات

- ۱- امکان ارجاع پرونده به کارشناسی (اعم از کارشناس متخصص یا کارشناس رسمی دادگستری) از سوی شعب دیوان یا هیئت عمومی^۱
- ۲- رسیدگی به اعتراض اشخاص به کلیه تصمیمات و اقدامات وزارتخانه‌ها و سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها و سازمان تأمین اجتماعی و تشکیلات و نهادهای انقلابی و مؤسسات وابسته به آنها و نیز تصمیمات و اقدامات مأموران واحدهای فوق‌الذکر در امور راجع به وظایف آنها و همچنین رسیدگی به شکایات کارکنان و مستخدمان واحدها و مؤسسات فوق‌الاشاره از حیث تضییع حقوق استخدامی^۲ ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ به اشخاص مقیم داخل کشور و یکسال برای اشخاص مقیم خارج از کشور^۳
- ۳- رسیدگی به اعتراضات و شکایات از آراء و تصمیمات قطعی هیاتهای رسیدگی به تخلفات اداری و کمیسیون‌هایی مانند کمیسیون‌های مالیاتی، هیأت حل اختلاف کارگر و کارفرما، کمیسیون موضوع ماده (۱۰۰) قانون شهرداری‌ها منحصرأ از حیث نقض قوانین و مقررات یا مخالفت با آنها^۴ حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ رأی یا تصمیم قطعی مرجع مربوط برای اشخاص داخل کشور و شش ماه برای افراد مقیم خارج از کشور^۵، رسیدگی به آراء و تصمیمات مزبور از حیث نقض تحقیقات و یا ایراد شکلی یا ماهوی در شعب تجدید نظر دیوان بوده که در صورت احراز نقض، رأی صادره را نقض و موضوع جهت رسیدگی مجدد، به دستگاه اجرایی اعلام می‌گردد. مرجع

^۱ برابر ماده ۷، تبصره ماده ۸ و بند ۲ ماده ۶۳ و ماده ۶۴ قانون دیوان عدالت اداری

^۲ بندهای ۱ و ۳ ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری

^۳ تبصره ۳ ماده ۱۶ قانون دیوان عدالت اداری

^۴ بند ۱ ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری

^۵ تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون دیوان عدالت اداری

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۱۶

شماره: ۱۷۳۹۱۱

پوسته ندارد

طبقه بندی:

معاونت نظارت و بازرسی امور اقتصادی

بازرسی امور نیرو و ارتباطات

مذکور مکلف است با رعایت مفاد رأی شعبه دیوان حداکثر ظرف دو ماه نسبت به اتخاذ تصمیم یا صدور رأی اقدام کند، در صورت شکایت مجدد شاکی و احراز تعارض رأی صادره با قوانین و مقررات، صدور رأی مقتضی توسط شعب دیوان انجام و جهت اجرا به دستگاه ابلاغ می گردد. در صورت عدم رعایت مهلت دوماهه و یا عدم رعایت مفاد رأی دیوان در تصمیم بعدی از سوی مرجع طرف شکایت، چنانچه مستند به عذر موجه یا دلائل قانونی نباشد موجب اعمال مجازات مستتکف مطابق ماده (۱۱۲) این قانون نسبت به اعضای مؤثر در مخالفت با حکم دیوان می شود.^۶

۴- رسیدگی به دعاوی مطالبه خسارت در مواردی که مطالبه خسارت ناشی از تخلف در اجرای وظایف قانونی و اختصاصی یا ترک فعل از انجام وظایف مذکور از سوی واحدهای دولتی یا دستگاههای مذکور در بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۰) قانون دیوان عدالت اداری و مأمورین واحدها و دستگاههای یادشده باشد.^۷

۵- رسیدگی به شکایات و اعتراضات اشخاص حقیقی و حقوقی از وقوع تخلف و عدم رعایت قوانین و مقررات در مراحل انعقاد قرارداد توسط دستگاههای اجرایی.^۸

۶- صدور رأی از سوی شعب دیوان بر الزام طرف شکایت به اعاده حقوق تضییع شده در صورتی که تصمیمات و اقدامات موضوع شکایت، موجب تضییع حقوق اشخاص شده باشد.^۹

۷- رسیدگی به شکایات و اعتراضات اشخاص از آیین نامه ها و سایر نظامات و مقررات دولتی و شهرداری ها و مؤسسات عمومی غیردولتی به علت مغایرت با شرع یا قانون و یا عدم صلاحیت مرجع مربوط یا تجاوز یا سوءاستفاده از اختیارات یا تخلف در اجرای قوانین و مقررات یا خودداری از انجام وظایفی که موجب تضییع حقوق اشخاص می شود و نیز رسیدگی به مصوبات و تصمیمات زیرمجموعه های شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی از قبیل هیأت (کمیسیون) ها، کارگروه (کمیته) ها، شوراهای و ستادها.^{۱۰}

۸- رسیدگی به استنکاف دستگاه ها و مأمورین موضوع بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۰) قانون دیوان عدالت اداری، در عدم پاسخگویی قطعی مکتوب (تفایلاً یا اثباتاً) و یا استنکاف از ثبت درخواست و ارائه رسید به اشخاص متقاضی که تقاضای انجام امر اداری یا خودداری از انجام

^۶ ماده ۶۲ قانون دیوان عدالت اداری

^۷ تبصره ۱ ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری

^۸ تبصره ۲ ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری

^۹ ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری.

^{۱۰} ماده ۱۲ قانون دیوان عدالت اداری و تبصره ۲ آن.

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۱۶

شماره: ۱۷۳۹۱۱

پوست: ندارد

عقد بندی:

معاونت نظارت و بازرسی امور اقتصادی

بازرسی امور نیرو و ارتباطات

آن را دارند، ظرف سه ماه از تاریخ وصول تقاضای اشخاص^{۱۱}، مهلت طرح شکایت موضوعات فوق در دیوان ظرف شش ماه از تاریخ انقضای مهلت پاسخ به اشخاص مقیم داخل کشور و یکسال برای اشخاص مقیم خارج از کشور خواهد بود.^{۱۲}

۹- صدور دستور موقت بدون پرداخت هزینه دادرسی و پرداخت خسارت های احتمالی، در مواردی که شاکی ضمن طرح شکایت خود یا پس از آن مدعی شود که به جهات مذکور در ماده (۱۲) قانون دیوان عدالت اداری اقدامات یا تصمیمات یا آرای قطعی یا خودداری از انجام وظیفه از سوی طرف شکایت سبب ورود خسارتی می گردد که جبران آن غیر ممکن یا متعسر است.^{۱۳}

ب- اهم تکالیف و وظایف دستگاه های اجرایی

۱- پس از صدور حکم و قطعیت آن از سوی شعب دیوان مطابق با ماده ۱۱ قانون مبنی بر الزام طرف شکایت به اعاده حقوق تضییع شده، مرجع محکوم علیه علاوه بر اجرای حکم، مکلف است در موارد مشابهی که با حکم صادره وحدت موضوع دارد، مقاد حکم صادره را در تصمیمات و اقدامات بعدی خود رعایت کند.^{۱۴}

۲- تکلیف دستگاه ها و مأمورین موضوع بندهای (۱) و (۳) ماده (۱۰) قانون دیوان عدالت اداری، در ثبت درخواست و ارائه رسید به اشخاص متقاضی که تقاضای انجام امر اداری یا خودداری از انجام آن را دارند و سپس پاسخگویی قطعی مکتوب (نفایا یا اثباتا) ظرف سه ماه از تاریخ وصول تقاضای اشخاص (مگر اینکه در سایر قوانین ظرف زمانی معینی برای پاسخگویی دستگاه ها و مأمورین مذکور مشخص شده باشد یا فوریت موضوع، اقتضای زمان کوتاه تری را داشته باشد)، عدم پاسخگویی و استتکاف از ثبت درخواست و ارائه رسید به اشخاص متقاضی، تخلف اداری محسوب می شود.^{۱۵}

۳- در صورت ابطال مصوبه ای در هیأت عمومی و پس از ابلاغ رأی به طرف شکایت یا انتشار در روزنامه رسمی، رعایت مفاد آن برای مرجع طرف شکایت و سایر مراجع و مقامات مسؤول دستگاه های موضوع ماده (۱۲) قانون دیوان عدالت اداری الزامی است. در صورت تصویب مصوبه جدیدی تحت هر عنوانی مغایر با مفاد رأی مذکور از سوی مراجع و مقامات مذکور و ابطال مصوبه جدید در دیوان، چنانچه مشخص گردد وضع آن به جهت عدم تبعیت از مفاد آرای قبلی صادره از سوی هیأت عمومی دیوان بوده است، مقامات و اعضای که

۱۱ تبصره ۲ ماده ۱۶ قانون دیوان عدالت اداری.

۱۲ تبصره ۳ ماده ۱۶ قانون دیوان عدالت اداری.

۱۳ ماده ۳۴ قانون دیوان عدالت اداری.

۱۴ تبصره ماده ۱۱ قانون دیوان عدالت اداری.

۱۵ تبصره ۴ ماده ۱۶ قانون دیوان عدالت اداری.

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۵/۱۶

شماره: ۱۷۳۹۱۱

پوست: ندارد

قبضه بندی:

معاونت نظارت و بازرسی امور اقتصادی

بازرسی امور نیرو و ارتباطات

برخلاف رأی دیوان مبادرت به وضع چنین مقرره ای نموده اند، مسؤول جبران خسارات وارده به اشخاص بوده و به عنوان مستنکف شناخته شده و مشمول ماده (۱۱۲) قانون مزبور خواهند بود.^{۱۶}

۴- آرای هیأت های تخصصی و هیأت عمومی در ابطال و عدم ابطال مصوبات موضوع بند (۱) ماده (۱۲) این قانون، در رسیدگی و تصمیم گیری مراجع قضائی و اداری، معتبر و ملاک عمل است.^{۱۷}

۵- اجرای مفاد رأی وحدت رویه یا ایجاد رویه، از سوی دستگاه اجرایی ذیربط جهت جلوگیری از طرح شکایات جدید در دیوان، در صورت عدم اقدام به تشخیص دیوان، مقام اداری متخلف مستنکف، محسوب و مشمول حکم مقرر در ماده (۱۱۲) قانون دیوان عدالت اداری خواهد شد.^{۱۸}

شایسته است در راستای سیاست های پیشگیرانه و هشدار دهنده (موضوع بند ج ماده ۱۱ قانون تشکیل و ماده ۴۲ آیین نامه اجرایی آن) و در جهت اطلاع مدیران و کارکنان آن دستگاه اجرایی از تکالیف قانونی و نیز آگاهی ارباب رجوع از حقوق قانونی خود، نکات فوق در قالب بخشنامه ای به کلیه شرکت ها و موسسات ذیل وزارت نیرو و همچنین نسخه ای از نکات قانونی فوق الذکر در معرض دیدم عموم و مراجعان قرار گیرد.

مقرر فرمایید نتیجه اقدامات انجام شده به همراه مستندات به این سازمان ارسال شود.

محمد حسن امیری
بازرس کل

^{۱۶} ماده ۹۲ قانون دیوان عدالت اداری

^{۱۷} ماده ۹۳ قانون دیوان عدالت اداری.

^{۱۸} ماده ۹۵ قانون دیوان عدالت اداری.

